

Dàn ý phân tích Tư cách mõ của Nam Cao

1. Mở bài:

- Giới thiệu khái quát về tác giả Nam Cao và tác phẩm “ Tư cách Mõ”.
- Trình bày khái quát nội dung của tác phẩm: sự tha hóa của anh Lộ cùng cái nhìn đố kỵ dè bủ của xóm làng

2. Thân bài:

- Phân tích cụ thể về nội dung:

- + Hoàn cảnh của nhân vật Lộ và nghề nghiệp đặc thù: mõ làng
- + Sự thay đổi trong nhận thức của làng xóm: từ yêu mến chuyển sang ganh ghét, đố kỵ và dè bủ
- + Sự thay đổi trong tính cách của anh Lộ: từ hiền lành trở nên tha hóa, “ mõ chính chuyên”.
- + Đánh giá về tất cả sự thay đổi ấy: Thương cảm nhân vật Lộ, phê phán xã hội bất công.

- Phân tích cụ thể về nghệ thuật:

- + Ngôi kể thứ ba: Thể hiện cái nhìn công tâm
- + Nghệ thuật xây dựng tâm lý nhân vật: thể hiện sự biến chuyển trong nhận thức và tính cách của nhân vật Lộ cùng sự thay đổi của dân làng.
- + Tài năng chấp bút của Nam Cao: tố cáo xã hội đầy ngang trái.

3. Kết bài:

- Cái nhìn đa chiều về sự tha hóa của nhân vật Lộ, sự cảm thông thương xót trước bi kịch của anh và phê phán thời cuộc, xã hội cũ.
- Khẳng định lại tài năng am hiểu tâm lý nhân vật của Nam Cao.

- Bài học cá nhân: Sống tử tế, không đặt đi đâu ghen tị trước cái hơn của người khác.

Phân tích bài Tư cách mỡ của Nam Cao lớp 10 (Mẫu 1)

Hà Minh Đức đã nhận xét Nam Cao như thế này: “Viết về người trí thức tiểu tư sản nghèo, Nam Cao đã mạnh dạn phân tích và mổ xẻ tất cả, không né tránh như Thạch Lam; không cực đoan, phiến diện như Vũ Trọng Phụng, cũng không thi vị hóa như Nhất Linh, Khải Hưng, ngòi bút của Nam Cao luôn luôn tỉnh táo đúng mực”. Có lẽ nhiều người sẽ không hiểu cái tỉnh táo, đúng mực của Nam Cao là gì và được thể hiện thế nào. Vậy thì bạn hãy đọc Tư cách Mỡ, một câu chuyện hiện thực đáng lòng nhưng lại chân thực chẳng phải “truyện”.

Nam Cao luôn đi sâu vào khám phá nội tâm nhân vật, đặc biệt là những con người nghèo khổ, lam lũ trong xã hội phong kiến. Truyện ngắn Tư cách Mỡ là một trong những tác phẩm tiêu biểu của Nam Cao, thể hiện rõ nét tư tưởng phê phán sự tha hóa của con người trong xã hội cũ. Truyện ngắn kể về nhân vật Lộ, một người nông dân hiền lành, chân chất, được làng phân công làm mỡ làng. Lộ ban đầu rất tự trọng, không muốn làm mỡ vì cho rằng đó là một công việc thấp hèn, nhục nhã. Nhưng sau khi khuyên nhủ hết lời, anh đồng ý và cũng hết lòng vì công việc. Dần dần, Lộ bị cô

lập bởi làng xóm, ghen tị anh làm nên ăn ra ở mảnh vườn. Lộ trở nên tham lam, lười biếng, thích vợ vét của làng.

Lộ là nhân vật trung tâm của truyện ngắn. Anh ta xuất hiện với hình ảnh một người nông dân hiền lành, chân chất, có lòng tự trọng và là đại diện cho những người nông dân trong xã hội xưa. Anh là “con một ông quan viên tử tế, hần hoi”, trước đó cũng là kẻ hiền hậu và chăm làm để nuôi vợ con. Ngày ấy, các cụ, người dân trong làng ai cũng thích, cũng quý cu Lộ vừa hiền lành vừa chất phác này, đề cử anh làm mỗ trong làng. Sau nhiều lần khuyên, anh nhận lời, cũng làm đầu ra đó không phụ sự kỳ vọng của ai. Nhưng có lẽ chính những cái tốt đẹp ấy, vài ba đồng tiền ấy lại là cái gai trong mắt của nhiều người. Anh bị bọn thanh niên trong làng và dần dần là người dân cô lập.

Khi đọc phần mở đầu truyện về thằng mỗ, chẳng ai ngờ được đó chính là anh cu Lộ sau này. Hần bị người ta khinh, “y vào cái địa vị hèn hạ của mình để nhiều người ta, và lấy sự nhiều được của người ta làm khoái lắm.” Bất ngờ thay, ta chẳng nhìn thấy chàng trai hiền hậu kia nữa, thằng mỗ trong làng đã trở thành một thằng mỗ chính hiệu. Trước đó, người ta gọi anh là anh cu Lộ, rồi gọi là thằng Lộ, và sau này, người ta gọi anh là thằng Mỗ tham. Rồi Lộ trở nên tham lam, lười biếng, thích vợ vét của làng và tham gia mọi cái đám để lấy đồ dẫn về Hình tượng thằng mỗ được Nam Cao khắc họa gần như là trái ngược với anh cu Lộ ban đầu, khiến cho chúng ta chẳng thể liên tưởng hai người ấy thành một. Vậy là tại sao, tại ai hay cái gì đã làm một con người trở nên như vậy?

Đó chính là chủ đề câu chuyện mà Nam Cao muốn cho người đọc thấy. Nam Cao đã cho thấy rằng, khi con người bị đặt trong ánh mắt khinh trọng của người xung quanh, họ sẽ dễ dàng bị tha hóa, đánh mất đi những phẩm chất tốt đẹp của mình. Con đường Lộ trở thành thằng Mỗ không hề ngắn, cũng chẳng dài gì cho cam. Nhưng lạ thay, chỉ vài lần đi ăn cỗ, chỉ vài câu chuyện và ánh mắt của con người đã tạo ra một thằng Mỗ còn “hơn cả những thằng mỗ chính tông.” Buồn cười thay, ánh mắt của dân làng như một liều thuốc độc, đầu độc một người hiền hậu trở thành một con quỷ hút máu ai cũng căm ghét. Chắc hẳn khi nói đến đây, chúng ta không thể không nhớ về Chí Phèo – một nhân vật có hoàn cảnh tương tự dưới ngòi bút của Nam Cao. Lộ không khổ cực như Chí Phèo, nhưng anh trở nên tha hóa bởi con người, trở thành một con quỷ cũng bởi con người!

Phân tích tác phẩm Tư cách mõ của Nam Cao lớp 11 (Mẫu 2)

Mặc dù xuất hiện muộn trên văn đàn nhưng Nam Cao nhanh chóng khẳng định được vị trí của mình. Các trang văn hiện thực của ông đã phản ánh chân thật cuộc sống và số phận của con người thời đại ông sống. Một số tác phẩm đóng đinh trong sự nghiệp của ông như Chí Phèo, Một bữa no, Tư cách Mõ... Trong đó truyện ngắn Tư cách Mõ là một trong những tác phẩm xuất sắc đã thể hiện tài năng bậc thầy của nhà văn.

Chủ đề miếng ăn luôn chiếm vị trí quan trọng trong những sáng tác của nhà văn Nam Cao. Vì nỗi ám ảnh cái đói cái nghèo nên nhà văn luôn có những khai thác rất chân thật về miếng ăn trên trang văn. Từ Một bữa no, Lão Hạc cho đến Tư cách Mõ chúng ta thấy số phận của nhân vật đều xoay quanh cơm áo, gạo tiền, miếng ăn.

Tư Cách Mõ vẫn lấy bối cảnh quen thuộc là làng quê Việt Nam dưới hai ách áp bức nô lệ và phong kiến. Dưới bóng đen của xã hội cuộc sống của người thôn quê Việt Nam hiện lên với đầy những sự ngọt ngào, bí bách. Nhân vật trung tâm trong tác phẩm là người nông dân Việt Nam dưới đáy xã hội, tiêu biểu ở đây là nhân vật Lộ.

Lộ vốn là một anh nông dân hiền lành, chăm chỉ, chịu khó làm ăn nhưng chỉ vì sự ghẻ lạnh của người đời, sự đũa chày của xã hội anh ấy bị biến chất, tha hoá, bị huỷ hoại nhân hình và nhân tính. Chỉ vì bị xúc phạm nặng nề Lộ đã biến thành một kẻ tham lam, ti tiện, bần thủ “ Từ đây, không những hấn đòi cỗ to, lúc ăn hấn còn đòi xin thêm xôi, thêm thịt, thêm cơm nữa, không đem lên cho hấn thì tự hấn xông vào chỗ làm cỗ mà xúc lấy. Ăn hết bao nhiêu thì hết, còn hấn gói đem về cho vợ con ăn, mà nếu vợ con ăn không hết, thì kho nấu để lại ăn hai, ba ngày...”. Qua những câu chuyện nhỏ nhặt, tầm thường, xoay quanh miếng ăn của con người, Nam Cao đã tái hiện cảnh sống vô cùng khốn khổ bần cùng của con người. Qua đó tác giả đã thể hiện sự cảm thông, chua xót cho những nỗi cơ cực của người nông dân.

Trước khi trở thành tha hoá như vậy, Lộ hay Chí Phèo hay bà lão (Một bữa no) vốn là những con người hiền lành và giàu lòng tự trọng. Lộ lại thuộc dạng nghèo hèn, ít học trong xã hội, quanh năm bán mặt cho đất, bán lưng cho trời. Thế nên khi nói đến cái nghề mổ lợn người ta đã nghĩ ngay đến Lộ. Người ta dễ ngon dễ ngọt anh, xúi anh làm mổ để gánh vác trọng trách giúp việc làng, cũng là có thêm thu nhập. Thật thà Lộ cũng đồng ý làm theo, thế nhưng anh có ngờ đâu người ta khinh rẻ anh, người ta coi thường người làm mổ. Đi đâu anh cũng bị xoi mói, khinh ghét, nói ra nói vào, rồi hùa nhau giáng bẫy anh. Con giun xéo mãi cũng phải quặn, tức nước thì vỡ bờ, đã vậy anh sẽ trở nên bần tiện, mặt hàng đúng ý với sự dèm pha của người đời. Con đường tha hoá của Lộ chính là kết quả do sự nhào nặn của xã hội thực dân nửa phong kiến. Của chính quyền, của những định kiến xấu xa trong xã hội. Xoay quanh số phận của Lộ tác phẩm đã đặt ra vấn đề mang ý nghĩa nhân sinh sâu sắc. Đó là lời kêu cứu khẩn thiết, hãy cứu vớt lấy linh hồn con người, cứu lấy nhân phẩm của họ.

Làm nên thành công của tác phẩm này không thể không nhắc đến nghệ thuật phân tích tâm lý nhân vật bậc thầy. Nam Cao như đã sống cùng với nhân vật Lộ, thấu hiểu, đồng cảm với những nỗi khổ của anh, nói hộ tiếng lòng của anh. Kết cấu truyện đi thẳng vào vấn đề trung tâm, không vòng vo cũng là điểm thu hút của truyện ngắn. Người kể chuyện ngôi thứ ba khách quan, dễ dàng đi ngược về quá khứ, rồi lại trở lại hiện tại giúp tác phẩm có điểm nhìn linh hoạt. Ngôn ngữ mang tính chất đời thường, thể hiện qua những mẫu đối thoại, những dòng nội tâm của nhân vật cũng góp phần làm nổi bật chủ đề của tác phẩm.

Vì thế có thể khẳng định với Tư cách Mõ Nam Cao đã khẳng định vị trí vững chãi của mình trên thi đàn văn học. Ông cũng đã có những cách tân lớn lao về thi pháp nghệ thuật, góp phần quan trọng vào việc đổi mới văn học Việt Nam.

Phân tích truyện ngắn Tư cách mõ của Nam Cao lớp 11 (Mẫu 3)

“ Tư cách Mõ “ là tác phẩm thuộc tuyển tập truyện ngắn của nhà văn Nam Cao, kể về một thực trạng đáng buồn trong xã hội cũ, là sự dèm pha đèm tiếu của người đời đã khiến tầng lớp dân nghèo tha hóa, cụ thể ở đây là nhân vật anh cu Lộ. Khi chấp bút viết nên câu chuyện này, Nam Cao không hề có ý định chê bai cái “ tư cách mõ “ ấy. Mà ngược lại, Nam Cao đã thể hiện sự thương xót trước những con người nghèo khổ không có quyền quyết định số phận, đồng thời phê phán miệng lưỡi thiên hạ sắc bén làm tha hóa đi một con người.

Nhân vật chính của câu chuyện là anh cu Lộ, một người mà ở ngay mở đầu câu chuyện, đã được giới thiệu là “ trở thành mõ thật rồi!”. Chính cái lời mở đầu ấy đã thành công thu hút sự hấp dẫn của người đọc, khiến ta phải tự nảy sinh những thắc mắc trong đầu: “ Sao lại trở thành mõ thật rồi ? “ “ Mõ là gì ? “ và “ Ai đã làm hắn trở thành mõ? “ Rồi đọc tiếp những dòng sau, ta đã hiểu hơn về nội dung, bởi Nam Cao đã làm sáng tỏ dần về bản chất, chi tiết, sự kiện và vấn đề cốt lõi của “ Tư cách mõ”.

Với lối dẫn chuyện quen thuộc, Nam Cao đã diễn giải thẳng vào vấn đề Anh Lộ là một thằng mỗ chính tông! Đó là gì? Trong con mắt người khác, đó là cái người mà “lầy lã, ham ăn, đê tiện, quen không làm gì mà cũng có ăn, chẳng ai thèm chấp vật một thằng mỗ”. Đối với ánh mắt của thiên hạ thì đó là sự dè bủ. Còn với Lộ, “tư cách Mỗ” của anh lại chính là một bi kịch - cái thứ bi kịch được tạo dựng nên bởi chính miệng lưỡi của người đời.

Xuất phát điểm là một chàng trai chăm làm chịu khó thương vợ thương con, dù gia cảnh có đói nghèo cũng không vì thế mà nảy sinh tính lầy trộm vặt vãnh. Lộ được làng trên xóm dưới yêu quý, nhưng khổ cái là anh vất vả làm lụng quanh năm suốt tháng mà vẫn cứ mãi nghèo. Khi cả làng đùn đẩy không ai chịu làm chân “sãi” quét tước, họ đã tìm đến anh để đặt vấn đề, và đưa ra những quyên lợi rất ưu đãi đối với anh. Nhờ vậy, cuộc sống của Lộ đã được sang một trang mới, khi không mất tiền sưu thuế, hàng tháng được các quan chi trả cho một số tiền công, lại có đất làm vườn và chăm cấy cấy nên tiền nong dư dả. Tưởng như cuộc sống cứ êm đềm như thế, cho tới ngày Lộ bị người ta ghen ăn tức ở, truyen tai nói xấu và đặt đi đâu xa lánh anh.

Từ một con người nghèo khó được cả làng yêu quý, chỉ vì cuộc sống khấm khá hơn mà thành ra cả làng lại xa lánh dè bủ, thực tại thật trớ trêu và nực cười? Họ tỏ thái độ xa lánh anh ra mặt, hỏi đều và xa lánh trực tiếp trong những bữa cỗ với xóm làng. Ban đầu, Lộ buồn bực và giận lắm! Nhưng càng như vậy, họ lại càng được đà quá đáng hơn với anh. Thế là Lộ quyết định làm thật - làm như những gì họ đã đặt đi đâu về anh. Lộ cùng vợ đội thúng bốc gạo xin phong bao từng nhà, cố ngửi một mình một mâm to ăn lấy ăn để, còn mang tay nải xách cả bọc lớn thịt xôi về cho nhà... Thế rồi, từ không hài lòng với anh, họ chuyển sang cực kỳ ghét anh, và tới mức độ: kẻ cha thằng mỗ - nó có như thế mới là thằng mỗ!

Ban đầu ta thấy có sự thương xót với Lộ. Nhưng sau khi đọc tiếp câu chuyện, ta thấy thực đáng buồn. Chỉ từ hành động đầu tiên là đơn thuần đáp trả, Lộ đã sa đà vào và cuối cùng bị chính bản thân mình tha hóa: “Đã vậy thì hẵn tham cho mà biết!”. Thực nực cười làm sao, khi tới một ngày, Lộ đã thực sự làm bản thân mình tách rời hẳn với xã hội, với những chuẩn mực đạo đức mà từ trước tới giờ anh vẫn luôn theo đuổi, đi ngược lại với nhân cách của bản thân mình ban đầu. Buồn cho Lộ bao nhiêu, ta lại càng phải trách xã hội bất công ng ần ấy. Bởi lẽ, họ là nhân tố thúc đẩy cho sự thay đổi của Lộ. Hoàn cảnh sống đã làm con người trở nên thay đổi, và nếu không đủ vững vàng thì hiển nhiên là họ sẽ tha hóa.

Viết nên những đi ều ấy, Nam Cao đã tố cáo xã hội đầy ch ậm biếm. Đó là sự bất công nảy nở trong cuộc sống vốn đã khổ cùng tận của người dân nghèo trong xã hội

cũ, nó bị đát tới nỗi cuộc sống của họ vừa mới chớm khá hơn đã bị vùi dập quay trở về vạch xuất phát không thương tiếc, và càng khổ hơn, sa lầy hơn ban đầu. Nam Cao đã khiến người đọc phải suy ngẫm trầm trở, về vấn đề làm sao để mãi giữ được phẩm giá tốt đẹp của con người, đối với những tác động bên ngoài xã hội? “Hỡi ôi! Thì ra lòng khinh, trọng của chúng ta có ảnh hưởng đến cái nhân cách của người khác nhiều lắm; nhiều người không biết gì là tự trọng, chỉ vì không được ai trọng cả; làm nhục người là một cách rất diệu để khiến người sinh đê tiện...”

Bi kịch của một thằng “ tư cách Mõ”, trở trêu thay lại xuất phát từ sự bất công, đố kỵ, ghen ăn tức ở của miệng lưỡi người đời. Ta thử hỏi rằng, nếu như xóm làng bớt xa lánh ghen ghét với sự chăm chỉ của anh hơn, con người ta bớt đi cái thói đặt đi đâu chua ngoa hơn, thì liệu anh Lộ có trở nên tha hóa như thế? Nếu người ta biết sống vì nhau hơn và hoan hỉ vui mừng trước thành công của người khác, liệu có còn nảy sinh câu chuyện về những thằng “ tư cách Mõ “ như Lộ được ra đời? Và nếu anh Lộ vượt qua được định kiến cùng sự ghen ghét muôn kiếp của người đời, thì anh có hay không còn bị tha hóa? Ta thấy rằng dù biến cố gì có xảy ra đi nữa, thì thứ mà chúng ta và cả xã hội cần nhất, chính là niềm tin! Nếu con người ta tin nhau, anh Lộ cũng đâu bị người đời xa lánh? Và nếu con người ta tin chính anh Lộ như đã từng, anh đâu phải mất đi cái cốt cách tốt đẹp trong tâm hồn? Bởi thế, khi trông thấy thành công của người khác, thay vì ghen tỵ thì hãy vui mừng, rộng mở và bao dung.